

Nazwa i kod przedmiotu	<i>Mity i magia w nauce, czyli skąd się biorą teorie spiskowe i pseudonaukowe.</i>						
Kierunek studiów	-----						
Data rozpoczęcia studiów	Luty 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2025/2026				
Poziom kształcenia	Studia I stopnia	Grupa zajęć	Przedmiot humanistyczno-społeczny				
Forma studiów	Studia stacjonarne	Sposób realizacji	Na odległość				
Rok studiów	-----	Język wykładowy	Język polski				
Semestr studiów	-----	Liczba punktów ECTS	2				
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	Zaliczenie				
Jednostka prowadząca	<i>Wydział Zarządzania i Ekonomii</i>						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	<i>dr hab. Przemysław Parszutowicz</i>					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	<i>dr hab. Przemysław Parszutowicz</i>					
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30	0	0	0	0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 30						
	Adres kursu na platformie eNauczanie PG :						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM		
	Liczba godzin pracy studenta	30	2	18	50		
Cel przedmiotu	<i>Celem kursu jest przedstawienie najważniejszych mechanizmów myślenia mitycznego i magicznego, będącego jednym z głównych motorów powstawania teorii spiskowych i pseudonaukowych. Uczestnicy kursu zostaną zaznajomieni z podstawowymi technikami myślenia krytycznego umożliwiającymi identyfikację błędów logicznych prowadzących do powstawania narracji pseudonaukowych. Zapoznają się także z przykładami oraz niektórymi przyczynami obecności myślenia mitycznego i magicznego w nauce współczesnej, w polityce, w reklamie, oraz przekazach medialnych.</i>						
Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy		Efekt z przedmiotu		Sposób weryfikacji i oceny efektu		
	[K7_U71] potrafi zastosować wiedzę z zakresu nauk humanistycznych lub społecznych lub ekonomicznych lub prawnych do rozwiązywania problemów		Student potrafi skutecznie argumentować na rzecz poprawności koncepcji naukowych wskazując kluczowe cechy stanowiące o ich powszechności i pewności. Potrafi rozpoznać elementy myślenia magicznego i mitycznego w tzw. wyjaśnieniach alternatywnych oraz pseudonaukowych.		[SU3] Ocena umiejętności wykorzystania wiedzy uzyskanej w ramach przedmiotu [SU2] Ocena umiejętności analizy informacji		
	[K7_K71] potrafi wyjaśnić potrzebę korzystania z wiedzy z zakresu nauk humanistycznych lub społecznych lub ekonomicznych lub prawnych w funkcjonowaniu w środowisku społecznym		Student potrafi rozpoznać podstawowe błędy metodologiczne w badaniach naukowych. Umie wskazać i nazwać procesy prowadzące do powstawania teorii spiskowych i pseudonaukowych.		[SK5] Ocena umiejętności rozwiązywania problemów występujących w praktyce		
[K7_W71] ma wiedzę ogólną w zakresie nauk humanistycznych lub społecznych lub ekonomicznych lub prawnych obejmującą ich podstawy i zastosowania		Student zna podstawowe mechanizmy tworzenia pojęć i teorii naukowych, a także podstawowe kategorie myślenia mitycznego. Zna zasady krytycznego myślenia oraz identyfikacji błędów poznawczych. Potrafi zastosować te zasady we własnej pracy badawczej i rozpoznać je w istniejących już wynikach badań.		[SW1] Ocena wiedzy faktograficznej			

Treści przedmiotu

Przegląd popularnych teorii spiskowych: denializm, ruchy antyszczepionkowe, chemitrials, spisek Żydowski Magia, mit, religia, metafizyka, nauka; dowody anegdotyczne; magia sympatyczna i zaraźliwa; kult cargo jako przykład myślenia mitycznego; Weber i odczarowanie świata; prawda i względność w nauce; od substancji do funkcji; podstawowe zasady filozofii krytycznej; podstawowe kategorie myślenia mitycznego; metabasis eis allo genos i pars pro toto; nauka i pseudonauka - koncepcje demarkacji; falsyfikacjonizm Poppera; anarchizm metodologiczny Feyerabenda; Przegląd popularnych teorii spiskowych: denializm, ruchy antyszczepionkowe, chemitrials, spisek Żydowski itd. itp; myślenie mityczne w naukach ścisłych; mit scientyzmu; techniki mitów politycznych; mity w reklamie

**POLITECHNIKA
GDAŃSKA**

Wymagania wstępne i dodatkowe	<Treści przedmiotu ćwiczenia> nie dotyczy		
	<Treści przedmiotu laboratorium> nie dotyczy		
	<Treści przedmiotu projekt> nie dotyczy		
	<Treści przedmiotu seminarium> nie dotyczy		
	<Wymagania wstępne i dodatkowe> nie dotyczy		
Sposoby i kryteria ilościowe weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się	Sposób (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Kolokwium końcowe	50%	100%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<ul style="list-style-type: none"> E. Cassirer, <i>Mit państwa</i>, przeł. A. Staniewska, Warszawa 2006. A. Chalmers, <i>Czym jest to, co zwiemy nauką?: Rozważania o naturze, statusie i metodach nauki: Wprowadzenie do współczesnej filozofii nauki</i>, przeł. A. Chmielewski, Wrocław 1997. M. Gardner, <i>Pseudonauka i pseudouczeni</i>, przeł. B. Krzyżanowski i W. Zon, Warszawa 1966. <i>Pogranicza nauki. Protonauka Paranauka Pseudonauka</i>, red. J. Zon, Lublin 2009. A. K. Wróblewski, <i>Prawda i mity w fizyce</i>, Warszawa 1987. I. Lakatos, <i>Nauka a pseudonauka</i>, 1974, przeł. W. Sady (www.sady.up.krakow.pl/filnauk.lakatos.naukapseudonauka.htm). 	
	Uzupełniająca lista lektur	<ul style="list-style-type: none"> J. Bricmont, A. Sokal, <i>Modne bzdury. O nadużyciach nauki popełnianych przez postmodernistycznych intelektualistów</i>, przeł. P. Amsterdamski, Warszawa 2004. M. Grabowski, <i>Istotne i nieistotne w nauce : szkice z aksjologii nauki</i>, Toruń 1998. P. Parszutowicz, <i>Ernst Cassirer i deontologizacja nauki</i>, [w:] <i>Archai</i>, t. 1 <i>Filozofia a nauka</i>, red. M. Czarnocka, Warszawa 2011. P. Parszutowicz, <i>Fenomenologia form symbolicznych</i>, Warszawa 2013. M. Rotkiewicz, <i>Kto i dlaczego wierzy w pseudonaukowe bzdury</i>, w: www.polityka.pl/niezbednik/1773196,1,кто-и-длaczego-верит-в-псевдонауковые-бzdury.read A. Stanisławska, P. Stanisławski, <i>Fakt, nie mit</i>, Wydawnictwo W.A.B 2019. 	
	Adresy eZasobów	www.crazynauka.pl www.mitologiawspolczesna.pl www.kwantowo.pl/tag/pseudonauka	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	<ul style="list-style-type: none"> Jakie są główne mechanizmy myślenia mitycznego? Na czym polega błąd metabasis eis allo genos? Czym jest falsyfikacjonizm? Na czym polega różnica w rozumieniu przyczynowości w myśleniu mitycznym i naukowym? Na czym polega dowód anegdotyczny? Co to jest anarchizm metodologiczny? Na czym polega kult cargo i voodoo? 		
	Zajęcia praktyczne w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	